DOMSTOLENS DOM (ANDEN AFDELING)
AF 27. OKTOBER 1977 [1]

Robert Giry
mod Kommissionen for De europæiske Fællesskaber

Forenede sager 126/75, 34 og 92/76

I de forenede sager 126/75, 34 og 92/76

ROBERT GIRY, tjenestemand ved Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, boende 37 B, Chemin des Coudries, Genève, repræsenteret af advokat Victor Biel, Luxembourg, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Biel, 18 A, rue des Glacis,

sagsøger,

mod

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER, repræsenteret af sin juridiske konsulent Raymond Baeyens, som befuldmægtiget, bistået af Denise Sorasio-Allo fra den juridiske tjeneste, og med valgt adresse i Luxembourg hos Kommissionens juridiske konsulent Mario Cervino, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøgt,

angående dels sagsøgerens genindtræden i henhold til tjenestemandsvedtægten efter udløbet af hans tjenestefrihed af personlige årsager samt erstatning for det tab, han har lidt ved den forsinkede genindtræden, dels, såfremt han ikke genindtræder, erstatning for det herved lidte tab,

afsiger

DOMSTOLEN (anden afdeling)

sammensat af: afdelingsformanden M. Sørensen, dommerne P. Pescatore og A. J. Mackenzie Stuart,

generaladvokat: F. Capotorti
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

1 — Processprog: Fransk.

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt parternes påstande, søgsmålsgrunde, indsigelser og øvrige anbringender kan sammenfattes således:

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb

1. Sagsøgeren, som den 1. januar 1961 blev udnævnt til ekspeditionssekretær i lønklasse A 4 ved Kommissionen, havde fra den 12. oktober 1970 tjenestefrihed af personlige årsager, som blev forlænget til den 11. oktober 1973. Under tjenestefriheden, og efter denne, arbejdede han for De forenede Nationer (United Nations Conference on Trade and Development, UNCTAD).

Han anmodede ved skrivelse af 22. januar 1973 om endelig udtræden af tjenesten (»frivillig fratræden«) i medfør af Rådets forordning nr. 2530/72 af 4. december 1972 om indførelse af særlige og midlertidige foranstaltninger vedrørende ansættelse af tjenestemænd i De europæiske Fællesskaber som følge af nye medlemsstaters tiltrædelse samt tjenestemænds udtræden af tjenesten i disse Fællesskaber (EFT december 1972 (1.-8. december), s. 11; org.ref. JO L 272, s. 1), og tilføjede, at han automatisk skulle genindtræde efter udløbet af hans tjenestefrihed den 12. oktober 1973. Kommissionen nægtede af efterkomme begæringen med den begrundelse, at forordningen ikke fandt anvendelse på tjenestemænd, der havde tjenestefrihed af personlige årsager.

Sagsøgeren meddelte i skrivelse af 26. april 1973 Kommissionen, at han ville fremsætte krav om genindtræden den 12. oktober 1973 og anmodede Kommissionen om at meddele ham, hvilken stilling han i medfør af artikel 40, stk. 4, litra d) i tjenestemandsvedtægten (herefter benævnt vedtægten) ville få tilbudt.

Den 11. juli 1973 sendte kontorchefen for »personalestyrke« til kontorchefen for »ansættelse, udnævnelse og forfremmelse« en tjenestemeddelelse, hvori han anmodede ham om at lade sagsøger indgå blandt ansøgningerne til alle A 5/4-stillinger.

Kommissionens beslutning om at nægte sagsøger adgang til »frivillig fratræden« anfægtede han i den sag 1/74, som han anlagde den 4. januar 1974. Domstolen udtalte i sin dom af 21. november 1974 (Sml. 1974, s. 1269), at Kommissionen med rette havde afvist at henføre ham under forordning nr. 2530/72. Domstolen tilføjede, at »ifølge tjenestemandsvedtægtens artikel 40 har en tjenestemand efter udløbet af tjenestefriheden af personlige årsager ret til at genindtræde i den første ledige stilling, der svarer til hans lønklasse eller kvalifikationer«.

Efter denne dom indsendte sagsøger den 6. januar 1975 en begæring til Kommissionen om en beslutning i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 1 med henblik på hans genindtræden med tilbagevirkende gyldighed fra den 12. oktober 1973. I denne begæring henledte sagsøger blandt andet Kommissionens opmærksomhed på den »ideelle, økonomiske og helbredsmæssige skade«, som han havde lidt.

Både begæringen og en efterfølgende klage af 3. juli 1975 forblev ubesvaret, og sagsøgeren anlagde derfor sag ved Domstolen ved stævning indgivet den 19. december 1975 (sag 126/75), hvori han

blandt andet nedlagde påstand om at kunne genindtræde samt om annullation af alle udnævnelser efter den 12. oktober 1973 til stillinger i lønklasse A 4 eller stillingsgruppe A 5/4, for hvilke Kommissionen ikke havde kunnet godtgøre, at sagsøgeren savnede de nødvendige kvalifikationer.

Den 21. april 1976 anlagde sagsøger atter sag (sag 34/76), denne gang med påstand om annullation af alle de udnævnelser til lønklasse A 4 eller stillingsgruppe A 5/4 mellem den 8. april 1975 og sagsanlægget, som var foretaget i strid med sagsøgers ret. Denne sag blev anlagt for at undgå forældelse efter vedtægtens artikler 90 og 91.

Domstolens anden afdeling har ved kendelse af 26. maj 1976 besluttet at forene sagerne 126/75 og 34/76 med henblik på retsforhandlingerne.

Kommissionen har i skrivelse af 1. marts 1976 foreslået sagsøgeren at genoptage sit arbejde i en ledig stilling ved generaldirektoratet for regionalpolitik. Sagsøgerens genindtræden skulle ske med virkning fra tidspunktet for hans genoptagelse af arbejdet med anciennitet fra den 12. oktober 1973.

Sagsøger reagerede den 26. marts 1976 ved en skrivelse, hvori han bestred lovligheden af tilbudet om genindtræden. Denne skrivelse blev fulgt af en senere brevveksling, der ikke gav noget resultat.

Dette er baggrunden for Kommissionens formelle beslutning af 29. juli 1976, hvis betragtninger lød således:

»Den pågældende har den 26. april 1973 anmodet om at måtte genindtræde i Kommissionens tjeneste ved den nævnte tjenestefriheds udløb;

Robert Giry har ikke kunnet genindtræde den 12. oktober 1973;

vedtægtens artikel 4, hvorefter kun en ledig stilling kan besættes, er til hinder for, at beslutningen om genindtræden får tilbagevirkende gyldighed;

det forekommer imidlertid rimeligt, at ancienniteten i lønklasse og løntrin tilbageføres til det tidspunkt, hvor genindtræden burde have fundet sted«.

Konklusionen lød således

»*Artikel 1:* Robert Giry, der har haft tjenestefrihed af personlige årsager uden løn, genindtræder fra den 15. august 1976 i en stilling i lønklasse A 4 ved generaldirektoratet for regionalpolitik.

Artikel 2: Robert Giry indplaceres med virkning fra den 12. oktober 1973:
i lønklasse A 4 (med anciennitet fra den 1. 1. 1967)
løntrin 6 (med anciennitet fra den 1. 5. 1973)

Artikel 3: Tidsrummet fra den 12. oktober 1973 til den 14. august 1976 medregnes i pensionsmæssig henseende, forudsat at den pågældende indbetaler de fornødne beløb«.

Sagsøger blev i følgeskrivelsen opfordret til at give Kommissionen en opgørelse af den løn, han havde oppebåret mellem den 12. oktober 1973 og den 15. august 1976 »for at gøre det muligt for Kommissionen eventuelt at vurdere det økonomiske tab som følge af Deres forsinkede genindtræden«.

Sagsøger genoptog ikke sit arbejde ved Kommissionen. Den 27. september 1976 anlagde han sag 92/76, hvor han blandt andet har nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning af 29. juli 1976.

Den 25. august 1976 indgav Kommissionen begæring om ophævelse af de forenede sager 126/75 og 34/76 med den begrundelse, at der var blevet uden genstand som følge af Kommissionens beslutning af 29. juli 1976 om sagsøgers genindtræden.

Kommissionen nedlagde i sit indlæg af 3. november 1976 afvisningspåstand i sag 92/76, støttet dels på formalitetsindsigelsen, dels på sagsgenstandens art samt på realiteten. Det blev ved kendelser af 21. september og 17. december 1976 besluttet at disse indsigelser skulle behandles i forbindelse med sagens realitet.

Domstolens anden afdeling besluttede ved kendelse af 17. december 1976, at også sag 92/76 skulle behandles i forbindelse med de forenede sager 126/75 og 34/76.

2. Skriftvekslingen er forløbet forskriftsmæssigt.

Efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen (anden afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Parternes påstande, søgsmålsgrunde, indsigelser og andre anbringender

Stævningen i sag 126/75 (indgivet den 12. januar 1976)

1. I denne stævning nedlagde sagsøgeren påstand om, at Domstolen:

— udtaler, at Kommissionens stiltiende beslutning om afslag på sagsøgerens ansøgning om at genindtræde i sin lønklasse, sine rettigheder og løn efter udløbet af hans tjenestefrihed af personlige årsager, er vedtægtsstridig, hvorfor den kendes ugyldig;

— udtaler, at Kommissionens stiltiende beslutning om afslag på klagen over ovennævnte stiltiende beslutning om at afslå hans ansøgning er vedtægtsstridig, hvorfor den kendes ugyldig;

— udtaler, at alle udnævnelser til stillinger i lønklasse A 4 eller stillingsgruppe A 5/4, som Kommissionen har foretaget efter den 12. oktober 1973, er foretaget i strid med den pågældendes krav på at genindtræde i den første ledige stilling i hans kategori eller lønklasse, og følgelig udtaler, at de er ugyldige bortset fra de udnævnelser, angående hvilke Kommissionen har fremlagt fornødent bevis for, at den pågældende savnede de nødvendige kvalifikationer; i henhold til artikel 90, stk. 2 skal denne ugyldighed hvad angår udnævnelser, som er meddelt de pågældende inden den 7. april 1975, begrænses til de for sagsøgeren skadelige virkninger, og modsætningsvis skal ugyldigheden hvad angår udnævnelser, som er meddelt de pågældende efter 7. april 1975, være fuldstændig og kunne gøres gældende mod alle;

— udtaler, at Kommissionen vedtægtsmæssigt har været forpligtet til at lade sagsøgeren genindtræde den 12. oktober 1973;

— udtaler, at Kommissionen ved at undlade at opfylde denne forpligtelse har begået en grov fejl, og at den følgelig skal holde sagsøgeren skadesløs for alle herved lidte tab;

— følgelig dømmer Kommissionen til at betale sagsøgeren:

a) løn for lønklasse A 4, løntrin 6 med alle de tillæg, sagsøgeren havde krav på, i atten måneder og tyve dage, svarende til tidsrummet fra den 12. oktober 1973 til den 30. april 1975, på hvilket tidspunkt sagsøgeren skulle være overgået til løntrin 7;

b) løn for lønklasse A 4, løntrin 7 med alle de tillæg, som han ville have krav på for perioden mellem den 1. maj 1975 og datoen for domsafsigelsen;

c) udtrædelsespenge som fastsat i artikel 12 i bilag VIII, beregnet på datoen for domsafsigelsen, som om sagsøgeren var genindtrådt den 12. oktober 1973;

d) de i bilag IV fastsatte godtgørelser, således at sagsøgerens anciennitet beregnes på samme måde som ved udtrædelsespenge;

— dømmer Kommissionen til at afholde sagsomkostningerne og alle øvrige udgifter i forbindelse med retssagen.

2. Det fremgår ifølge sagsøgeren af vedtægtens artikel 40, stk. 4, litra d), at

genindtræden efter udløbet af tjenestefrihed af personlige årsager både er en pligt for tjenestemanden og for Kommissionen. Domstolens dom i sag 1/74 bekræfter denne opfattelse. Den pågældende hjemler alene forlængelse af tjenestefriheden mere end to gange, hvis en tjenestemand afslår at modtage den første stilling, som han får tilbudt.

Ved udløbet af sagsøgerens tjenestefrihed af personlige årsager var der et stort antal ledige stillinger i lønklasse A 4 og i stillingsgruppe A 5/4, som svarede til sagsøgers kvalifikationer, og hvoraf et vist antal fandtes i det generaldirektorat, hvor sagsøger arbejdede inden sin tjenestefrihed. Kommissionens beslutning af 14. januar 1970 benævnt »tjenestefrihed af personlige årsager«, som blev offentliggjort i Personaleposten nr. 103 af 27. februar 1970, medførte en formodning om, at den tjenestemand, som skulle genindtræde, var egnet til at besætte de stillinger i hans lønklasse, som var ledige i hans oprindelige generaldirektorat eller tjeneste.

Følgelig er alle udnævnelser til stillinger i lønklasse A 4 eller stillingsgruppe A 5/4, som blev foretaget efter den 12. oktober 1973, i strid med sagsøgerens rettigheder, undtagen hvis Kommissionen i hvert enkelt tilfælde kan godtgøre, at han savnede de nødvendige kvalifikationer, og at den tjenestemand, som blev udnævnt, havde alle de i meddelelsen om den ledige stilling krævede kvalifikationer. Da sagsøgeren ikke var blevet personligt underrettet om disse udnævnelser, og da de heller ikke var offentliggjort i et aktstykke, hvortil han havde adgang, kan han stadig for retten nedlægge påstand om deres ophævelse, for så vidt de efter den 12. oktober 1973 var til hinder for hans udnævnelse til en af de nævnte stillinger.

Sagsøgeren finder, at Domstolen hverken selv kan lade ham genindtræde eller kræve, at Kommissionen lader ham genindtræde, hvilket ligger til grund for de første fem afsnit i hans påstande.

Han har dernæst fastslået, at Kommissionen uretmæssigt har forbigået ham. — For at kunne beregne den som følge af denne forbigåelse lidte skade, må det fastslås, at Kommissionen har haft pligt til fra den 12. oktober 1973 at lade sagsøgeren genindtræde i sin lønklasse, sine rettigheder og sit vederlag. Således skal dette afsnit i sagsøgerens påstande forstås.

Sagsøgeren har for så vidt angår litra d) i sidstnævnte afsnit anført, at der i artiklerne 41 og 50, som omhandler tilfælde, hvor Kommissionen er berettiget til af egen drift at forbigå tjenestemænd bortset fra tilfælde af tjenestefejl eller udueligheid, henvises til vedtægtens bilag IV. Imidlertid har bilag IV et videre anvendelsesområde, da det som udgangspunkt har taget de godtgørelser, som blev ydet de tjenestemænd, der blev frigjort fra tjenesten som følge af institutionernes sammenlægning og Fællesskabets udvidelse. I tilfælde af uretmæssig forbigåelse bør godtgørelsen til den ramte tjenestemand være mindst lige så stor som den mest gunstige løsning for den pågældende tjenestemand, som indeholdes i de fire regelsæt vedrørende udtræden af tjenesten.

Stævningen i sag 34/76 (indgivet den 21. april 1976)

1. Sagsøgeren nedlagde påstand om, at Domstolen:
- udtaler, at det stiltiende afslag på klagen af 3. oktober 1975 er ugyldigt;
- udtaler, at alle udnævnelser til lønklasse A 4 eller stillingsgruppe A 5/4 mellem den 8. april 1975 og nærværende sagsanlæg er foretaget i strid med sagsøgerens ret til genindtræden;
- følgelig udtaler, at de nævnte udtalelser er ugyldige;
- for så vidt Kommissionen skulle gøre indsigelse herimod, udtaler, at denne i hvert enkelt tilfælde skal godtgøre sagsøgerens manglende kvalifikationer til de ledige stillinger;
- dømmer Kommissionen til at afholde sagsomkostningerne og alle øvrige udgifter i forbindelse med sagen.

2. Sagsøgeren havde i sin administrative klage af 3. juli 1975, registreret den 7. juli, blandt andet krævet generel ophævelse af de udnævnelser, som var meddelt de pågældende »inden for de sidste 3 måneder inden registreringen af nærværende klage, samt af dem, der var meddelt de pågældende efter denne registrering«. Det er mod Kommissionens stiltiende afvisning af denne begæring, at sagsøger har anlagt sag 126/75.

I sagsøgers administrative klage af 3. oktober 1975 begærede han ophævelse »af alle de udnævnelser til en stilling i lønklasse A 4 eller stillingsgruppe A 5/4, som er meddelt de pågældende mellem den 7. juli og den 6. oktober 1975«. Det er imod Kommissionens stiltiende afvisning af denne administrative klage, at sagsøgeren har anlagt sag 34/76.

Kommissionens frifindelsespåstand i de forenede sager 126/75 og 34/76 (indgivet den 25. august 1976)

1. Kommissionen nedlægger påstand om, at Domstolen:
— udtaler, at nærværende sager er uden genstand, og at sagsøgte frifindes.

2. Kommissionen har anført, at sagsgenstanden er bortfaldet, da Kommissionens beslutning af 29. juli 1976 om sagsøgers genindtræden måtte anses som fuld erstatning.

Sagsøgers indlæg vedrørende frifindelsespåstanden (indgivet den 17. september 1976)

1. Sagsøger nedlægger påstand om, at Domstolen:
— afviser Kommissionens frifindelsespåstand;
. . .
— dømmer Kommissionen til at afholde sagsomkostningerne og alle øvrige udgifter i forbindelse med retssagen;
subsidiært:
— behandler påstanden i forbindelse med behandlingen af sagens realitet udsætter afgørelsen om sagsomkostningerne.

2. Sagsøger har først anført, at frifindelsespåstanden er nedlagt for tidligt: da sagsøger havde tjenestefrihed, var han alene blevet underrettet om Kommissionens afgørelse af 29. juli 1976 gennem sin advokat, hvilket skete telefonisk den 14. september 1976; frifindelsespåstanden var blevet nedlagt den 25. august 1976, Kommissionen kunne således ikke ved udarbejdelsen af denne påstand vide, om sagsøger godkendte sin genindtræden eller ej.

For det andet anførte sagsøger, at påstanden om frifindelse savner retligt grundlag: Kommissionen har ikke anvendt vedtægtens artikel 40, stk. 4, litra d) korrekt.

Stævningen i sag 92/76 (indgivet den 27. september 1976)

1. Sagsøger gentager de fem første afsnit af sine påstande i sag 126/75 samt påstanden om sagsomkostningerne, blot med den ændring for så vidt angår det tredje afsnit, at han anfører, at de pågældende udnævnelser er sket i strid med vedtægtens artikel 4. For så vidt angår punkt a) og b) i sjette afsnit af sagsøgerens påstande i sag 126/75 nedlægger han nu påstand om forøgelse af sit vederlag med lovbestemte morarenter. Sagsøger nedlægger desuden en supplerende påstand om, at Kommissionen dømmes til at betale ham:
»— en erstatning på en halv million belgiske francs til dækning af de økonomiske tab som følge af den afbrudte karriere,
— en erstatning på en million belgiske francs for den ikke-økonomiske skade, som sagsøgeren har lidt
og at Kommissionen, medmindre sagsøger inden dommens afsigelse har fået mulighed for at genindtræde med virkning fra den 12. oktober 1973 med hensyn til lønklasse, rettigheder og vederlag uden betingelser eller forbehold, yder ham erstatning for uretmæssig forbigåelse bestående af følgende tre beløb:

— den i bilag IV til vedtægten fastsatte godtgørelse beregnet fra dommens afsigelse under hensyntagen til sagsøgers obligatoriske genindtræden den 12. oktober 1973,
— enten de i artikel 12 i vedtægtens bilag VIII omhandlede udtrædelsespenge, hvis sagsøgers tjenestealder er lavere end ti år under hensyn til ovennævnte obligatoriske genindtræden, eller i modsat fald, ved udløbet af tidsrummet for ydelsen af godtgørelse efter bilag IV en pension under de i artikel 50, sidste stykke fastsatte betingelser, og
— bosættelsespenge i henhold til artikel 6 i bilag VII.«

Endelig nedlægger sagsøgeren påstand om, at Domstolen:
— udtaler, at beslutningen af 29. juli 1976 strider mod vedtægten, idet den først lader sagsøgeren indtræde med virkning fra 15. august 1976 i stedet for 12. oktober 1973, og følgelig kender beslutningen ugyldig.

2. Sagsøgeren bemærker, at den udgave af vedtægtens artikel 45, som finder anvendelse på hans genindtræden, er den, som var i kraft da han fik tjenestefrihed af personlige årsager, og således ikke den nugældende Han støtter dette anbringende på, at generaldirektøren for personale og administration ved skrivelse af 18. november 1970 over for ham har præciseret, at ». . . Deres tjenestemæssige stilling omfattes af tjenestemandsvedtægtens artikel 40, som er vedlagt . . .« Denne bestemmelse har derfor fået karakter af en kontrakt, og man kan ikke over for sagsøger anføre, at den senere er ændret.

Det fremgår af denne bestemmelse, at tjenestemanden efter udløbet af hans tjenestefrihed af personlige årsager skal genindtræde under to betingelser: at der findes en stilling i den kategori eller tjenestegruppe, der svarer til hans lønklasse, og at han ikke afslår at modtage stillinger. Den nyeste udgave af bestemmelsen uddyber den første af de to betingelser ved at indsætte ordene ». . . såfremt han er i besiddelse af de fornødne kvalifikationer . . .«. Denne tilføjelse er underforstået i den tidligere gældende udgave. Eftersom de to ovennævnte betingelser er opfyldt, skal sagsøgeren efter reglerne automatisk genindtræde fra den 12. oktober 1973 og har ifølge vedtægtens artikel 62 ret til vederlag fra denne dato. Ganske vist har Kommissionen lidt et vist tab, fordi den ikke har kunnet drage nytte af en af dens tjenestemænds arbejde; men skylden herfor påhviler udelukkende generaldirektoratet for personale og administration.

Kommissionen ophørte ved sin beslutning af 29. juli 1976 med at modsætte sig sagsøgerens faktiske genindtræden. Kommissionen nægtede alene at erkende sine fejl og yde sagsøgeren erstatning.

Ifølge beslutningens anden betragtning var sagsøger ikke genindtrådt den 12. oktober 1973. Sagsøger anfører i så henseende, at Kommissionen, da den ikke lod ham genindtræde med virkning fra den nævnte dato, og da denne forsinkelse alene kunne tilregnes den selv, burde bære følgerne heraf og erstatte ethvert tab, som sagsøgeren har lidt.

Den fortolkning af vedtægtens artikel 4, som findes i tredje betragtning til beslutningen, er ifølge sagsøger forkert af to grunde: dels er der i nærværende sag hverken tale om en udnævnelse eller om en forfremmelse, men om indplacering af en tjenestemand, som skulle genindtræde i medfør af artikel 40. Dels var der den 12. oktober 1973 et anseligt antal ledige stillinger, som sagsøgeren kunne have tiltrådt.

Beslutningen af 29. juli 1976 manglede i øvrigt følgende henvisninger: 1° Domstolens udtalelse i dommen 1/74, 2° sagsøgerens anmodning af 6. januar 1975 om en beslutning og 3° hans herpå følgende klage af 3. juli 1975.

Sagsøger kræver følgelig, at Kommissionen ændrer sin beslutning således, at den

indføjer de manglende henvisninger, udelader anden og tredje betragtning, erstatter datoen den 15. august 1976 med den 12. oktober 1973 i beslutningens artikel 1 og ophæver artikel 3. Såfremt Kommissionen skulle nægte at ændre sin beslutning, anmoder sagsøgeren Domstolen om at ophæve den.

For så vidt angår sagsøgerens påståede økonomiske og ideelle skade, har han anført, at Kommissionen har blokeret hans karriere ved at nægte ham genindtræden. Han har som følge af den løbende strid ikke indgivet ansøgning til ledige stillinger siden oktober 1973. Han har imidlertid indgivet ansøgning til en stilling som chef for VIII C 2 industrielt samarbejde, fremme af handelen og regionalt samarbejde, hvor han mente, at det var vanskeligt at opstille en modkandidat, hvis kvalifikationer kunne sammenlignes med hans. Han blev imidlertid udelukket fra denne stilling i henhold til vedtægtens artikel 40. Han finder, at denne affære beviser, at såfremt han var genindtrådt i henhold til vedtægten, var han senest i juni 1975 blevet forfremmet til lønklasse A 3, og han havde ved karrierens afslutning mindst nået det sidste løntrin i lønklasse A 2. En aktuarmæssig beregning viser, at det økonomiske tab som følge af lønforskellen mellem de to stillingsgrupper, er på over 1,5 millioner FB. Hvis man hertil føjer den ideelle skade ved hans degradering, kommer man frem til et beløb på omkring 2,5 millioner FB.

Svarskriftet i de forenede sager 126/75 og 34/76 (indgivet den 25. oktober 1976)

1. Kommissionen nedlægger påstand om, at Domstolen:

— udtaler, at sagsøgeren efter udløbet af hans tjenestefrihed af personlige årsager burde være genindtrådt i den første ledige stilling, hvortil han havde de fornødne kvalifikationer;

— udtaler, at enhver senere beslutning fra Kommissionen om at lade sagsøgeren genindtræde, som indeholder tilsvarende bestemmelser som i beslutningen af 29. juli 1976, og som i givet tilfælde indeholder bestemmelse om ydelse af en forskelsgodtgørelse, skal anses som givende sagsøgeren fuld erstatning;

— derudover frifinder sagsøgte for sagsøgers øvrige påstande.

Kommissionen underkaster sig Domstolens afgørelse vedrørende fastsættelsen af den periode, som skal lægges til grund for beregningen både af anciennitet og pensionsrettigheder og af den eventuelle forskelsgodtgørelse.

2. Kommissionen bestrider ikke, at den har anvendt vedtægtens artikel 40, stk. 4, litra d) for sent.

Denne bestemmelse hjemler dog ifølge Kommissionen ikke tjenestemanden med tjenestefrihed af personlige årsager en automatisk ret til genindtræden samme dag, som tjenestefriheden udløber. Varigheden af tjenestefriheden af personlige årsager kan som det fremgår af artikel 40, stk. 2, ikke forstås som et forbud mod, at institutionen yderligere forlænger den over for den tjenestemand, som måtte ønske det. Den pågældende har krav på at genindtræde efter udløbet af hans tjenestefrihed, men denne genindtræden er betinget af to forhold: der skal være en ledig stilling, og tjenestemanden skal være i besiddelse af de nødvendige kvalifikationer til den. Lige indtil tjenestemanden genindtræder, har han en status med tjenestefrihed af personlige årsager, selv om der forløber lang tid mellem udløbet af den periode, for hvilken der blev givet tjenestefrihed, og hans genindtræden. Sagsøgeren har således hele tiden haft tjenestefrihed af personlige årsager, og Kommissionen ser ikke, hvilken interesse han har i at foregive det modsatte.

For så vidt angår sagsøgers påstand om, »at Kommissionen vedtægtsmæssigt har været forpligtet til at lade sagsøgeren genintræde den 12. oktober 1973«, gør Kommissionen gældende, at den efter udløbet af hans tjenestefrihed af personlige årsager var forpligtet til at lade sagsøgeren genindtræde i den første ledige stilling, der svarede til hans kvalifikationer.

Med hensyn til hvilke konsekvenser man skal udlede heraf, sondrer Kommissionen mellem to teorier, som sagsøger synes at operere med: enten handler han, som om Kommissionen havde nægtet at lade ham genindtræde, og kræver erstatning herfor, eller også forsøger han at få Domstolen til at udtale, at de betingelser, som han finder nødvendige for at kunne genindtræde, foreligger.

For så vidt den angår første teori, bemærker Kommissionen, at den til trods for den langsommelige behandling af sagsøgerens genindtræden ikke havde til hensigt principielt at nægte genindtræden. Den finder således, at sagsøgerens erstatningskrav som følge af lovstridig forbigåelse totalt savner grundlag, ja endog relevans, ikke alene i forhold til de nye faktiske omstændigheder, som er indtruffet, efter at sagerne blev anlagt, men også fordi de alene kan anses som et subsidiært krav om erstatning, såfremt der ikke sker genindtræden samt ydes rimelig erstatning for det eventuelt lidte tab. Under alle omstændigheder savner sagsøgers påstande det fornødne grundlag, da almindelige retsgrundsætninger inden for forvaltningsretten er til hinder for, at der udbetales vederlag til tjenestemænd, som ikke har gjort tjeneste i den omhandlede periode, og da den pågældende desuden ikke har godtgjort at have lidt noget tab eller dettes omfang.

For så vidt angår den anden teori, fremhæver Kommissionen, at det påhviler sagsøgeren at godtgøre, at han var i besiddelse af de nødvendige kvalifikationer til at kunne besætte de stillinger, som han påstår ophævet. Kommissionen bestrider dog ikke, at nogle af de ledige stillinger efter den omhandlede dato kunne svare til sagsøgers kvalifikationer. Det, som Kommissionen derimod bestrider, er, at kravet var berettiget, både fordi det ikke ville give sagsøger nogen fordele, og fordi der ikke var et rimeligt forhold mellem kravet og det tilstræbte mål: Sagsøgeren ville ikke drage nogen fordel af, at nogen af de foretagne udnævnelser blev ophævet, og under ingen omstændigheder nogen yderligere fordel i forhold til de betingelser, som Kommissionen kunne opstille for hans genindtræden. Kommissionen finder, at der samtidig med at sagsøger, selv om det sker med en vis forsinkelse, genindtræder i overensstemmelse med vedtægtens bestemmelser kan udbetales fuld erstatning for et eventuelt tab.

Efter det for Kommissionen oplyste må den fastslå, at det eneste tab, som sagsøgeren har lidt, består i et anormalt karriereforløb. Den finder, at en beslutning om genindtræden udformet som i beslutningen af 29. juli 1976 vil være tilstrækkelig til helt at erstatte dette tab i overensstemmelse med Domstolens dom af 1. juli 1976 i sag 58/75, Sergy mod Kommissionen (Sml. 1976, s. 1139). Derudover fastslår Kommissionen, at stævningerne ikke indeholder nogen form for bevis for, at sagsøger har lidt yderligere tab.

Endelig fremhæver Kommissionen, at fra den 1. marts 1976 at regne, datoen for det første tilbud til sagsøgeren, kunne forsinkelserne for så vidt angår hans genindtræden ikke længere tilregnes Kommissionen.

Kommissionens afvisningsindsigelse i sag 92/76 (indgivet den 3. november 1976)

1. Kommissionen nedlægger påstand om, at Domstolen:
— afviser sagen fra realitetsbehandling,
— idømmer sagsøger sagsomkostningerne.

2. Kommissionen anmoder først Domstolen om at se bort fra enhver henvisning til brevvekslingen og kontrakter i form af mæglingsforsøg mellem sagsøgers advokat og Kommissionens befuldmægtigede samt ikke at tage hensyn til noget aktstykke i så henseende fremlagt sagsøger, ligegyldigt på hvilket tidspunkt under retssagen.

Kommissionen anfører flere grunde for sagens afvisning:

Den del af sagsøgers påstande, som allerede optræder i stævningerne i sagerne

126/75 og 34/76, skal afvises fra realitetsbehandling, jf. Domstolens dom af 10. juli 1975 i sagerne 4 og 30/74, Scuppa mod Kommissionen (Sml. 1975, s. 919); der var ikke forud for nærværende sag indgivet administrativ klage i henhold til vedtægtens artikel 91, stk. 2; beslutningen af 29. juli 1976 har aldrig fået nogen virkning, eftersom dens adressat nægtede at acceptere den; sagsøger har ingen søgsmålsinteresse, da han kan nøjes med at nægte at godkende den pågældende beslutning, for at den berøves enhverbindende virkning. Kommissionen fremhæver i så henseende, at den vil være nødsaget til at trække den nævnte beslutning tilbage. Virkningen af tilbagetrækningen vil være identisk med virkningen af en ophævelse ved dom.

Sagsøgerens indlæg angående Kommissionens afvisningsindsigelse i sag 92/76 (indgivet den 7. december 1976)

1. Sagsøgeren nedlægger påstand om, at Domstolen:
— udtaler, at afvisningsindsigelsen savner fornødent grundlag,
— idømmer sagsøgte alle sagens omkostninger og øvrige udgifter,
...

Sagsøger anfører, at da beslutningen af 29. juli 1976 er en udtrykkelig beslutning om delvis afvisning af hans administrative klage af 3. juli 1975, kan søgsmålet antages til realitetsbehandling efter vedtægtens artikel 91, stk. 2. Sagsøger har alligevel med henblik på under alle omstændigheder at bevare sine rettigheder den 28. oktober 1976 indgivet administrativ klage efter artikel 90, stk. 2, om er blevet registreret den 3. november.

Kommissionen har i øvrigt ved at besvare klagen af 3. juli 1975 ophævet sin stiltiende afvisning af 7. november 1975. Dette rejser igen problemet om stævningen af 12. januar 1976, der først og fremmest havde den nævnte ophævelse til formål. Imidlertid vil denne stævning på sagens nuværende stade ikke kunne trækkes tilbage, i det mindste ikke så længe afvisningsindsigelsen i sag 92/76 ikke er forkastet. Sag 92/76 vil således i påkommende tilfælde kunne erstatte søgsmålet af 12. januar. Det har derfor været nødvendigt for ham at gentage de væsentligste argumenter og påstande fra det nævnte søgsmål.

Sagsøgeren anfører, for så vidt angår hans manglende søgsmålsinteresse, at retssagen ikke var rettet mod den tilbudte stilling, som sagsøgeren formelt har godkendt, med mod de vilkår, som Kommissionen havde stillet for den tilbudte genindtræden, samt mod den stiltiende afvisning af alle de øvrige krav i både hans begæring om beslutning af 6. januar 1975 og i hans følgende administrative klage af 3. juli 1975. Der var i sagen alene nedlagt påstand om ophævelse af beslutningen af 29. juli 1976, fordi det var det eneste retsmiddel til at opnå ændring af genindtrædelsesvilkårene.

I øvrigt kan beslutningen af 29. juli 1976 ikke anføres til støtte for sagsøgte. Den indeholder nemlig ud over stillingstilbudet mindst én beslutning, som skadede sagsøgeren. Ifølge beslutningen skulle sagsøgeren nemlig først genindtræde fra den 15. august 1976 i en stilling i hans kategori eller lønklasse.

Replikken i de forenede sager 126/75 og 34/76 (indgivet den 19. januar 1977)

1. Sagsøgeren gentager sine påstande i sag 92/76 bortset fra påstandene om ophævelse af beslutningen af 29. juli 1976 og om udtrædelsespenge.

Han finder, at Kommissionens fortolkning af vedtægtens artikel 40, stk. 4, litra d) fører til det absurde resultat, at artiklen alene forbyder Kommissionen at forlænge en tjenestemands tjenestefrihed af personlige årsager, såfremt denne anmoder herom; derimod giver den administrative adgang til efter eget skøn og i ubegrænset tid at lade den tjenestemand, som har anmodet om genindtræden, forblive tjenestefri uden løn. Denne fortolkning strider i øvrigt mod det almindelige

retsprincip, hvorefter »man ikke kan lægge egen retsstridig handling til grund«.

Sagsøger bekræfter, at han i de tre verserende sager opererer med to hypoteser: enten at Kommissionen har nægtet at lade ham genindtræde, eller at det statueres, at betingelserne for en korrekt anvendelse af vedtægten er opfyldt. Han kunne i sin stævning af 12. januar 1976 dog alene anvende den første hypotese, da Kommissionen gennem sit stiltiende afslag på sagsøgers klage af 3. juli 1973 havde udelukket ham fra tjenesten.

Sagsøger anfører nærmere, at såfremt han opnår ophævelse af de stiltiende beslutninger om afvisning, som udgør denne retsstridige forbigåelse, og Domstolen udtaler, at Kommissionen havde og stadig har pligt til at lade ham genindtræde fra den 12. oktober 1973, erklærer han sig parat til at anse den af ham i sag 126/75 nedlagte påstand om erstatning som subsidiær løsning på hans genindtræden i sin lønklasse, sine rettigheder og sit vederlag fra udløbet af hans tjenestefrihed af personlige årsager. I begge tilfælde skal der endvidere fastsættes erstatning for sagsøgerens ideelle og karrieremæssige skade. Han opretholder dog i det væsentlige sine påstande, men i overensstemmelse med Kommissionens krav overlader han denne valget mellem erstatningen for den skete retsstridige forbigåelse.

For så vidt angår sagsøgerens krav om annullation af udnævnelser, henviser han til, at Kommissionen har erkendt, at personaleafdelingen burde have ladet sagsøgerens akter indgå blandt ansøgningerne til stillingerne i lønklasse A 5/4 i generaldirektoraterne II, III, IV, VIII, XI, og XVI. Men sagsøgers ansøgning er ikke indgået blandt ansøgningerne til nogen stilling. Følgelig anmoder sagsøger om, at denne bedømmelse nu skal foretages under Domstolens kontrol.

For så vidt angår Kommissionens argument vedrørende et misforhold mellem krav om annullation af udnævnelser og det tilstræbte mål, svarer sagsøger, at hans genindtræden ganske vist blot kræver en stilling, men at det ikke tilkommer ham at vælge mellem de ledige stillinger ved udløbet af hans tjenestefrihed af personlige årsager. Dette er grunden til, at han begærer alle de efter denne dato foretagne udnævnelser taget op til fornyet overvejelse.

For så vidt angår sagsøgers påståede krav om løn efter tjenestefriheden af personlige årsager, anfører han, at der ikke findes hjemmel i vedtægten til fra dette vederlag at trække løn oppebåret for arbejde uden for institutionerne. Situationen er en anden for så vidt angår familietillæg, hvor vedtægtens artikel 67 indeholder forbud mod dobbeltydelser. Bibeskæftigelse for tjenestemænd ved Kommissionens omfattes af vedtægtens artikel 12. stk. 3. Denne bestemmelse nævner ingen forbindelse mellem lønnet bibeskæftigelse uden for institutionen og et fradrag i den pågældende tjenestemands vederlag. Sagsøgers arbejde for UNCTAD bør i øvrigt anses for godkendt i nævnte artikels forstand. Han henviser i så henseende til, at Kommissionen havde godkendt dette arbejde under hans tjenestefrihed af personlige årsager. Man må således kunne antage, at godkendelsen af, at sagsøger arbejdede som interregional konsulent for UNCTAD samtidig med, at han fik tjenestefrihed af personlige årsager, er blevet stiltiende fornyet, indtil han faktisk genoptog sit arbejde ved Kommissionen.

Endelig anfører sagsøger for så vidt angår sit krav på vederlag, at vedtægtens artikel 55 bestemmer, at tjenestemanden får løn for til enhver tid at stå til rådighed for sin institution. Hvis institutionen beholder ham uden at sætte ham til aktivt arbejde, har kan ikke desto mindre stadig krav på sit vederlag. Denne løsning er i øvrigt optaget i luxembourgsk ret.

Sagsøgeren anfører yderligere, at de faktiske omstændigheder til grund for sag 58/75, Sergy, var forskellige fra nærværende sags: Sergy havde netop

meddelt Kommissionens administration, at han stod til rådighed, han havde godkendt sin genoptræden og først derefter indgivet klage.

For så vidt angår sagsøgers genindtræden, foreslår han som retsbevarende foranstaltning, at Kommissionen anerkender, at han fra nu af genoptager sin tjeneste, for eksempel i den af Kommissionen foreslåede stilling, uden at dette betyder en godkendelse af de vilkår, som Kommissionen har knyttet til sit tilbud.

Sagsøgeren tilføjer, at den stilling, som Kommissionen nu tilbyder ham, ikke er den første ledige stilling i den i artikel 40 nævnte forstand. Desuden kan det forhold, at sagsøgeren genoptager sin tjeneste i denne stilling, alene betyder en godkendelse af forflyttelse i tjenestens interesse til denne stilling fra den første ledige stilling i den i artikel 40 nævnte forstand, i hvilken sagsøger stadig kræver at genindtræde fra den 12. oktober 1973 at regne.

Svarskriftet i sag 92/76 (indgivet den 31. januar 1977)

Kommissionen nedlægger påstand om, at Domstolen:
— afviser sagen fra realitetsbehandling, subsidiært frifinder Kommissionen;
— idømmer sagsøgeren sagsomkostningerne.

For så vidt angår sagsøgers bestræbelser på at måtte genindtræde, bemærker Kommissionen, at sagsøgeren, bortset fra hans skrivelse af 26. april 1973 og kravene og klagerne i henhold til vedtægtens artikel 90, i både 1973 og 1974 udelukkende bestræbte sig på at udtræde af tjenesten. Først ved sin begæring af 6. januar 1975 forsøgte han pånyt at opnå genindtræden.

For så vidt angår Kommissionens bestræbelser på at sikre sagsøgers genindtræden, anfører den, at hvis administrationen har begået fejl, er det udelukkende sket i året 1975.

Kommissionens beslutning af 29. juli 1976 var lovlig. Det var ikke nødvendigt, at den henviste til Domstolens dom i sag 1/74, sagsøgers begæring om beslutning af 6. januar 1975, samt hans administrative klage af 3. juli 1975: en beslutning fra den kompetente myndighed kunne hverken støtte sig på en tjenestemands klage eller, netop i denne sag, på en dom afsagt af Domstolen, som myndigheden ikke kunne have til opgave at efterleve, eftersom den drejede sig om en sag, som intet havde til fælles med den nævnte beslutning, og den i øvrigt frifandt sagsøgte for sagsøgers påstande.

Kommissionen finder, at den med beslutningens artikel 3 korrekt har anvendt bl.a. vedtægtens artikel 83, stk. 2 og artikel 3 i vedtægtens bilag VIII:

For så vidt angår tidspunktet for sagsøgers genindtræden, fremhæver Kommissionen, at den ikke er i stand til at træffe en beslutning, som lader sagsøger genindtræde fra den 12. oktober 1973.

Kommissionen anfører endvidere, at den nuværende udgave af vedtægten finder anvendelse på en tjenestemand med tjenestefrihed af personlige årsager pr. 30. juni 1972, tidspunktet for den nuværende udgaves udstedelse, men at dette forhold næppe har betydning for sagens realitet. Kommissionen kan heller ikke anerkende noget kontraktmæssigt forhold i forbindelse med en tjenestemand, som omfattes af vedtægten.

Kommissionen mener, at vedtægtens artikel 4, stk. 1 finder generel anvendelse, da den ikke blot omhandler udnævnelser, men også forfremmelser, og at den desuden støttes af artikel 40, stk. 4, litra d), som netop i tilfælde af tjenestefrihed af personlige årsager bestemmer, at den pågældende skal genindtræde i »den første ledige stilling«. Under alle omstændigheder er artikel 4, stk. 1 en grundlæggende retsregel i Fællesskabernes forvaltningsret, således som Domstolen har udtalt det i sin dom i sag 58/75, Sergy.

For så vidt angår kravet om erstatning, fastslår Kommissionen, at en lovlig beslutning ikke kan bevirke, at der foreligger en fejl og følgelig åbne adgang til erstatning. Beslutningen af 29. juli 1976 måtte bevirke, at der var givet en samlet erstatning for de eventuelle tab, sagsøger måtte have lidt, og sagsøger har ikke påvist noget særligt eller yderligere tab, som denne beslutning har påført ham.

Duplikken i de forenede sager 126/75 og 34/76 (indgivet den 14. marts 1976)

Kommissionen nedlægger påstand om, at Domstolen:

- udtaler, at sagsøger efter udløbet af hans tjenestefrihed af personlige årsager burde være genindtrådt i den første ledige stilling, til hvilken han havde de nødvendige kvalifikationer;
- udtaler, at det for at genoprette en lovlig retstilstand tilkommer sagsøgte samtidig med sagsøgers genindtræden at fastsætte hans anciennitet og pensionsrettigheder, som om der ikke var begået nogen ulovlighed:
- i øvrigt afviser sagsøgers påstande fra realitetsbehandling og subsidiært frifinder sagsøgte.

Kommissionen gør gældende, at sagsøgerens påstande vedrørende det »økonomiske tab, han har lidt i sin karriere«, og vedrørende den »ideelle skade« bør afvises, da de først blev nedlagt under replikken.

Kommissionen finder ligeledes, at begæringerne om ophævelse af de udnævnelser, som var sket mere end tre måneder inden sagsøgers første påstand herom, bør afvises, medmindre sagsøger kan godtgøre, at han ikke har været i stand til i rette tid at få kendskab hertil, og navnlig, at han ikke kunne få adgang til de administrative stillingsopslag.

Kommissionen anfører indledningsvis vedrørende realiteten, at den på nuværende tidspunkt hverken føler sig bundet af tilbudet til sagsøger af 1. marts 1976 eller af beslutningen om dennes genindtræden af 29. juli 1976, som, da de ikke blev accepteret af adressaten, ikke kan gennemtvinges.

Kommissionen gør gældende, at den aldrig har sat som betingelse for sagsøgers genindtræden, at han forpligter sig til at give afkald på at anfægte vilkårene i forbindelse hermed. Den henviser i denne sammenhæng til, at en ansat ifølge retspraksis kan anfægte en foranstaltning, selv om den er truffet på hans begæring, og henviser til domme i Sergy-sagen, 58/75, hvor Domstolen delvis ophævede en beslutning om genindtræden efter udløbet af tjenestefrihed af personlige årsager.

I alt fald kan selv en delvis løsning på retssagen ikke bestå i en »retsbevarende« genoptagelse af arbejdet, som sagsøger har foreslået det, om ikke andet så fordi den formelle beslutning om genindtræden nødvendigvis bør indeholde et vist antal elementer, såsom glydighedstidspunkt og fastsættelse af sagsøgers anciennitet.

Inden Kommissionen gennemgår sagsøgers annullationssøgsmål, fastslår den, at han nu tilsyneladende anfører sin genindtræden som principalt mål.

Den fremhæver, at Kommissionens tilbud om at medregne sagsøgers anciennitet, som om han havde gjort tjeneste siden den 12. oktober 1973, ikke kan dække det tidsrum, der ligger efter sagsøgers afslag på at modtage dette tilbud, idet de eventuelle tab efter dette tidspunkt udelukkende må tilregnes ham.

For så vidt angår ophævelsen af de udnævnelser, som er foretaget inden den 7. april 1975, kunne man, selv forudsat at sagsøgeren kunne godtgøre, at han ikke havde fået kendskab hertil i rette tid, kun give ham medhold i sine påstande ved hjælp af erstatning: beskyttelsen af tredjemænds erhvervede rettigheder opstiller en grænse for, hvilke retsvirkninger en annullation af individuelle, administrative restsakter kan have.

For så vidt angår udnævnelserne efter den 7. april 1975 anfører Kommissionen, at selv om man antog, at Domstolen ville give sagsøgeren medhold, vil den være forhindret heri, fordi hans påstande ikke er tilstrækkeligt konkretiseret, og da den ikke vil kunne annullere den eller den bestemte udnævnelse, måtte den annullere dem alle. De absurde følger af en sådan indstilling er tilstrækkelige til straks at forkaste den. Kommissionen henviser i denne sammenhæng til fransk administrativ retspraksis, hvorefter man ikke pålægger forvaltningen at lade tjenestemanden genindtræde i sin oprindelige stilling med den virkning, at hans efterfølger må forlade den, bortset fra sjældne tilfælde, hvor den pågældende har ret til en bestemt stilling, hvilket ikke er tilfældet i nærværende sag.

Endelig anfører Kommissionen vedrørende dette punkt, at såfremt den i henhold til Domstolens afgørelse skulle lade sagsøgeren genindtræde med tilbagevirkende kraft, ville det blandt andet medføre, at den skulle tage hensyn til hele den forløbne periode med henblik på anciennitetsfastsættelsen.

En genindtræden med tilbagevirkende kraft medfører i øvrigt ikke krav på vederlag for den periode, hvor sagsøger faktisk ikke arbejdede: vedtægtens artikel 12 kan ikke finde anvendelse i dette tilfælde, da den omhandler de tjenestemænd som gør aktiv tjeneste. Domstolen har i øvrigt i sin dom i Sergy-sagen, 58/75, som et generelt princip udtalt, at en ansat ikke har krav på vederlag, når han ikke faktisk gør tjeneste.

Kommissionen behandler dernæst teorien om sagsøgers genindtræden, og bemærker, at de personlige muligheder for forfremmelse for en tjenestemand i lønklasse A 4, der har mindre end to års anciennitet, er omkring 1/29. De gennemsnitlige chancer for forfremmelse er herefter så ringe, at man umuligt kan tage dem alvorligt i nærværende tilfælde.

Kommissionen anfører endelig, at hvis sagsøgeren på sagens nuværende stade finder, at han har været udsat for en »forbigåelse« ved Kommissionen, er det alene en følge af hans afslag på at modtage tilbudet af 1. marts 1976. Herefter kan sagsøger ikke gyldigt nedlægge påstand om godtgørelse bortset fra de godtgørelser, som i henhold til vedtægten ydes enhver tjenestemand, der fratræder, forudsat at han opfylder betingelserne herfor; dette gælder navnlig for bosættelsespenge og de i artikel 12 i vedtægtens bilag VIII nævnte udtrædelsespenge. Under alle omstændigheder har sagsøger hverken krav på den i vedtægtens bilag IV nævnte godtgørelse, som alene finder anvendelse på fritagelse fra en stilling af tjenstlige grunde, for tjenestemænd i lønklasse A 1 og A 2, eller i tilknytning hertil på godtgørelse i henhold til vedtægtens artikel 50 om samme situation. I øvrigt henviser Kommissionen til de indsigelser, som den har anført for så vidt angår de øvrige fælles påstande og i den af sagsøger fulgte orden vedrørende hans mulige genindtræden og udtræden af tjenesten, samt til sine foregående indlæg.

Replikken i sag 92/76 (indgivet den 31. marts 1977)

Sagsøger besvarer Kommissionens bebrejdelse for ikke at have beskæftiget sig med sin genindtræden i 1973 og 1974 med, at hans administrative klage forud for sagsanlægget i sag 1/74 var tydelig vedrørende dette punkt, at han desuden hele tiden, mens denne sag verserede, krævede genindtræden, og at han snarest muligt havde anmodet Kommissionen om at anvende dommen i sag 1/74.

Sagsøger anfører for så vidt angår Kommissionens bestræbelser på at lade ham genindtræde, at til trods for Domstolens afgørelse i sag 1/74, for hans anmodning om beslutning, og derpå for hans administrative klage har Kommissionen intet gjort mellem den 21. november 1974, datoen for Domstolens dom, og den 1. marts 1976, for at lade ham genindtræde. De bestræbelser, som generaldirektoratet for personale og administration udviste i den forudgående periode, begrænsede sig til to forsøg, begge fejlslagne.

Sagsøger fastslår i øvrigt vedrørende de faktiske omstændigheder, at Kommissionen endnu ikke har besvaret hans spørgsmål, hvorfor:

— den i Kommissionens beslutning af 14. januar 1970 fastlagte fremgangsmåde benævnt »congé de convenance personnelle« (tjenestefrihed af personlige årsager) ikke havde fundet anvendelse,
— sagsøgerens akter ikke var indgået blandt ansøgningerne til stillingerne A 5/4,
— sagsøgers anmodning om beslutning af 6. januar 1975 og herpå følgende administrative klage af 3. juli var blevet henlagt.

Endelig anmoder sagsøger om at få oplyst, hvorvidt den i beslutningen af 29. juli 1976 omhandlede stilling faktisk findes, eller om det er en fiktiv stilling, oprettet i strid med budgetforordningerne.

Men hensyn til de retlige omstændigheder anfører sagsøger, at det er umuligt at trække beslutningen af 29. juli 1976 tilbage, i det mindste for så vidt angår det deri givne tilbud om stilling, som han har accepteret, idet han blot har spurgt, om denne stilling findes, og har anfægtet vilkårene i forbindelse med tilbudet.

For så vidt angår sagsøgers krav på erstatning, nemlig af det økonomiske tab, han har lidt i sin karriere, og af den ideelle skade, anfører han, at stævningen i sag 92/76 i processuel henseende er forskellig fra stævningen i sag 126/75, og at han ikke er begrænset af påstandene i sidstnævnte sag. I øvrigt har sagsøgeren ret til at nedlægge yderligere påstande, når henses til det nye faktum, som beslutningen af 29. juli 1976 udgjorde.

Kravet om erstatning for økonomisk skade i karrieren er forbundet med muligheden for at genindtræde i henhold til vedtægten. Det kan også nyde fremme i tilfælde af retsstridig forbigåelse, idet Kommissionens forpligtelser i tilfælde af, at den nægter at lade ham genindtræde, ikke kan være mindre end dens forpligtelser, hvis den beslutter sig til at lade ham genindtræde ifølge vedtægten i henhold til princippet »man kan ikke lægge egen retsstridig handling til grund«.

Sagsøgers ideelle skade er forvoldt af den deklassering, som fulgte af blokeringen af hans karriere, bekymring for karrieren hos en tjenestemand, som i tre et halvt år er uvis på sin skæbne, og af de forviklinger i hans midlertidige stilling ved UNCTAD som følge af, at han stadig har måttet være parat til at efterkomme Kommissionens første tilbud. Sagsøgeren har allerede i sin begæring af 6. januar 1975 henledt Kommissionens opmærksomhed på denne ideelle skade.

Kommissionens beslutning af 29. juli 1976 har ikke kunnet lade sagsøger genindtræde uden at tage hensyn til hans anmodning af 6. januar 1975 og herpå følgende administrative klage af 3. juli 1975: Kommissionen har ved sine stiltiende beslutninger om at afvise ovennævnte anmodning og klage udelukket sagsøgeren fra sin tjeneste; det var derfor alene muligt at lade ham genindtræde, hvis de to stiltiende beslutninger om afvisning forinden blev ophævet enten af Domstolen eller af Kommissionen.

Sagsøger har krav på, at perioden fra den 12. oktober 1973 til den 14. august 1976 medregnes i pensionsmæssig henseende, uden at han skal yde noget bidrag: sagsøger befandt sig i denne periode i aktiv tjeneste, selv om han faktisk blev forhindret i at udøve sit hverv; vedtægtens artikel 83 bestemmer, at tjenestemændenes bidrag til pensionsordningerne hver måned indeholdes i deres løn; heraf følger, at når der ikke er nogen løn, skal de pågældende ikke yde bidrag; hvis sagsøgeren får udbetalt lønrestancerne svarende til den pågældende periode, bør hans bidrag til pensionsordningerne indeholdes i denne restance.

Sagsøger understreger, at tidspunktet for hans genindtræden er det væsentlige stridspunkt i sagen. Sagsøger henviser i så

henseende til sin replik i de forenede sager 126/75 og 34/76 og tilføjer, at den »kompetente myndighed«, som skal tilbyde tjenestemanden den første ledige stilling i henhold til vedtægtens artikel 40, stk. 4, litra d), ikke er ansættelsesmyndigheden, men generaldirektoratet for personale og administration. Direktoratet er alene bemyndiget til at foretage en administrativ formel handling med henblik på at fastslå en allerede eksisterende retstilstand, men kan ikke skabe en ny. For så vidt angår den formelle beslutning om genindtræden, som Kommissionen selv har truffet, er den ikke nævnt nogetsteds i vedtægten. Faktisk gives tjenestefrihed af personlige årsager af ansættelsesmyndigheden for en forud fastsat periode; den oprindelige belutning fastsætter således samtidig tidspunktet for genindtræden.

Til støtte for påstanden om, at vedtægtens artikel 4 ikke finder anvendelse på genindtræden, anfører sagsøger, at bestemmelsen ifølge dens sidste stykke finder anvendelse på de i kapitel 1 i vedtægtens afsnit III nævnte akter, som omhandler de forskellige former for ansættelse, mens tjenestefrihed af personlige årsager omfattes af samme afsnits andet kapitel.

Sagsøger anfægter den afvisningspåstand, som Kommissionen har fremsat i sin duplik i de forenede sager 126/75 og 34/76 med støtte i, at der i de nævnte sager først under replikken nedlagdes påstand om erstatning for den økonomiske skade, som tjenestemanden har lidt i sin karriere, samt for den ideelle skade.

Sagsøger anfører i så henseende, at beslutningen af 29. juli 1976 udgjorde en ny faktisk omstændighed, som gav ham ret til under sagen at nedlægge nye påstande; i øvrigt lå der mere end et år imellem de to indlæg, hvorunder sagsøgers tab var blevet forøget.

For så vidt Kommissionen har bestridt, at påstandene om annullation af udnævnelser, foretaget mere end tre måneder inden den administrative klage af 3. juli 1975, dvs. inden den 7. april 1975, skulle kunne antages til realitetsbehandling, gør sagsøgeren gældende, at hans annullationspåstand ikke drejede sig om de ledige stillinger, men om beslutningerne om udnævnelse. Som følge af, at sagsøgerens skrivelse af 26. april 1973, hvorved han første gang efter udløbet af hans tjenestefrihed af personlige årsager anmodede om genindtræden, udgjorde en ansøgning til alle de stillinger i lønklasse A 4 eller i stillingsgruppe A 5/4, som var ledige dengang, eller som blev det, indtil han genindtrådte, burde Kommissionen hver gang, hans ansøgning var blevet afslået, have meddelt ham dette, og denne meddelelse ville så indlede den administrative klagefrist efter vedtægtens artikel 90, stk. 2. Sagsøgeren har aldrig modtaget disse meddelelser. Da dette forhold måtte lægges Kommissionen til last, kunne den ikke gøre gældende, at sagsøgers krav var for sent fremsat. Ulovligheden for disse udnævnelser er forældet, for så vidt angår virkningerne for udnævnte tjenestemænd, som havde modtaget meddelelse om deres udnævnelse inden den 7. april 1975. Men denne forældelse kan ikke anføres over for sagsøgeren, for så vidt, som det forhindrede hans genindtræden fra den 12. oktober 1973 at regne.

For så vidt angår det franske Conseil d'État's retspraksis om annullation af udnævnelser, anfører sagsøger, at Conseil d'État efter sin oprettelse aldrig har tøvet med at ophæve ulovlige udnævnelser.

I øvrigt anfører sagsøger i så henseende, at fællesskabstjenestemandens tilknytning til sin stilling er grundlæggende forskellig fra den franske tjenestemands tilknytning: fællesskabstjenestemanden kan alene udnævnes til en bestemt angivet stilling (vedtægtens artikel 4), og han har krav på denne stilling, hvorimod franske tjenestemænd, alene bortset fra lærere og dommere, udnævnes i en vedtægtsbestemt tjenestemandsgruppe. Det er indlysende, at en tjenestemands genindtræden herefter ikke efter fransk ret på nogen

måde nødvendiggør ophævelse af de i mellemtiden foretagne udnævnelser. Sagen stiller sig helt anderledes for så vidt angår fællesskabstjenestemanden.

For så vidt angår Kommissionens argument, hvorefter sagsøgeren aldrig har oplyst de forskellige vanskeligheder, som den relativt lange ventetid på tilbud om genindtræden har givet ham, anfører sagsøger, at han som følge af nødvendigheden af at holde sig til rådighed for Kommissionen og følgelig umuligheden af at påtage sig arbejde af længere varighed ikke har kunnet søge en varig stilling. Han har i øvrigt været arbejdsløs fra den 1. april 1977.

For så vidt angår Kommissionens argument om, at sagsøger ikke har krav på den i vedtægtens bilag IV nævnte godtgørelse, som alene ydes tjenestemænd i lønklasse A 1 og A 2 i tilfælde af fritagelse fra stillingen af tjenstlige grunde, anfører sagsøger, at bilag IV har et større anvendelsesområde end artikel 50. Bilaget tjener som reference ikke alene for artiklerne 41 og 50, men også for de foranstaltninger til udtræden af tjenesten, som blev truffet ved sammenslutningen af institutionerne og ved Fællesskabets udvidelse.

Sagsøger fremhæver, at han blot anmoder om, at bilag IV finder anvendelse; hvis han har nævnt artikel 50, sidste stykke, er det alene som henvisning for at fremhæve vilkårene ved pensionsberegningen.

Duplikken i sag 92/76 (indgivet den 2. maj 1977)

På spørgsmålet i sagsøgerens replik vedrørende anvendelsen af Kommissionens beslutning af 14. januar 1970 svarer Kommissionen, at da der er tale om generelle foranstaltninger til organisering af tjenestegrene, har sagsøger ingen ret til hverken at gøre den gældende eller at kræve den iværksat; sagsøger har under ingen omstændigheder i så henseende været udsat for forskelsbehandling i forhold til de øvrige tjenestemænd, som befinder sig i samme situation.

For så vidt angår sagsøgerens øvrige spørgsmål i replikken vedrørende de faktiske omstændigheder, henviser Kommissionen til det i de tidligere anførte indlæg og tilføjer, at den den 29. april 1976 måtte oprette en yderligere stilling i lønklasse A 5/4 i generaldirektoratet for regionalpolitik med henblik på at sikre sagsøgerens genindtræden i hans oprindelige tjeneste, hvor der ikke var nogen ledig stilling.

Kommissionen anfører yderligere, at den 15. august 1976 blev valgt som dato for sagsøgers genindtræden, fordi det var den nærmeste dato, der gjorde det muligt for sagsøgeren at få kendskab hertil og atter flytte til Bruxelles.

Med hensyn til sagsøgerens henvisninger til sine indlæg i sagerne 126/75 og 34/76 anmoder Kommissionen Domstolen om ikke at tage dem i betragtning.

Vedrørende sag 92/76 er sagsøger ikke fremkommet med nye eller supplerende omstændigheder i forhold til stævningen; herefter skal Kommissionen henvise til sit svarskrift.

III — Mundtlig forhandling

Sagsøgeren, repræsenteret af advokat Victor Biel, og Kommissionen, repræsenteret af sin befuldmægtigede, Raymond Baeyens, bistået af Denise Sorasio-Allo, har i retsmødet den 7. juli 1977 afgivet mundtlige indlæg.

Generaladvokaten har fremsat sit forslag til afgørelse i retsmødet den 6. oktober 1977.

Præmisser

1 Sagsøger har i de tre forenede sager i det væsentlige nedlagt følgende påstand:

a) anerkendelse af, at sagsøgeren, der har haft tjenestefrihed af personlige årsager fra 1970, har krav på at genindtræde med virkning fra den 12. oktober 1973, tidspunktet for tjenestefrihedens udløb, og med henblik herpå dels annullation af Kommissionens beslutning af 29. juli 1976 om sagsøgerens genindtræden fra den 15. august 1976, idet dog anciennitet og pension skulle have virkning fra den 12. oktober 1973, dels annullation af de efter denne dato foretagne udnævnelser til de stillinger i lønklasse A 4 eller stillingsgruppe A 5/4, for hvilke sagsøgeren havde de nødvendige kvalifikationer;

b) betaling af de vederlag, som tjenestemanden havde haft krav på, hvis han var genindtrådt den 12. oktober 1973;

c) erstatning til sagsøger for den økonomiske skade, som han angiveligt har lidt i sin karriere, og for den lidte ideelle skade, samt ydelse af visse godtgørelser ifølge vedtægten.

2 Kommissionen, der er sagsøgt, har rejst visse formalitetsindsigelser, som Domstolen har besluttet at behandle i forbindelse med sagens realitet;

3 i betragtning af den snævre sammenhæng imellem disse indsigelser og parternes anbringender vedrørende realiteten, vil realitetsanbringenderne være at behandle først.

4 Vedtægtens artikel 30, stk. 4, litra d) bestemmer, at efter udløbet af tjenestefrihed af personlige årsager skal tjenestemanden genindtræde i den første ledige stilling i den kategori, der svarer til hans lønklasse, såfremt han er i besiddelse af de fornødne kvalifkationer;

5 sagsøger har gjort gældende, at Kommissionen har underkendt hans ret ifølge den nævnte bestemmelse ved at tilbyde ham genindtræden, ikke i den første ledige stilling som anført i vedtægten, men først i 1976, i første omgang ved skrivelse af 1. marts og dernæst ved den formelle beslutning af 29. juli.

6 Imidlertid havde sagsøgeren, inden hans tjenestefrihed udløb, anmodet om endelig udtræden af tjenesten i medfør af Rådets forordning nr. 2530/72, og efter Kommissionens afslag på hans begæring indgivet administrativ klage mod dette afslag og dernæst anlagt sag, i hvilken sag, 1/74, Domstolen (anden afdeling) ved dom af 21. november 1974 statuerede frifindelse (Sml. s. 1269);

7 sagsøgers opretholdelse af begæringen om udtræden af tjenesten kunne, selv om den var ledsaget af en begæring om genindtræden, kaste tivivl over hans faktiske vilje til at stille sig til rådighed for Kommissionen;

8 det er først fra den 21. november 1974, tidspunktet for ovennævnte dom, at det med sikkerhed kan fastslås, at sagsøger kunne kræve vedtægtens artikel 40, stk. 4, litra d) anvendt;

9 den af sagsøgers holdning foranledigede tvivl blev først endeligt fjernet ved den skrivelse, som han den 6. januar 1975 tilsendte Kommissionen med bekræftelse af sin begæring om genindtræden;

10 det var således senest fra modtagelsen af den anførte skrivelse, at der for Kommissionen bestod en utvivlsom pligt til at lade sagsøger genindtræde ved førstgivne lejlighed i overensstemmelse med vedtægtens artikel 40.

11 Kommissionen har under sagen ikke bestridt, at det til sagsøger ved skrivelse af 1. marts 1976 tilsendte forslag om genindtræden, som blev officielt bekræftet ved beslutningen af 29. juli 1976, blev fremsat for sent;

12 sagsøger nægtede på sin side at modtage dette tilbud og anfægtede Kommissionens beslutning, idet han bestred dens lovlighed, navnlig fordi den ikke gav hans genindtræden tilbagevirkende kraft fra den 12. oktober 1973.

13 Selv om beslutningen fastsætter den dato, hvorfra genindtræden skulle have virkning, til den 15. august 1976, indeholder den nogle vilkår, som vedrørende alle de væsentlige punkter svarer til at give sagsøgers genindtræden den af ham begærede tilbagevirkende kraft;

14 sagsøgers anciennitet i lønklasse og løntrin blev nemlig fastsat, som om han var genindtrådt den 12. oktober 1973;

15 for så vidt angår pensionsordningen godkendtes perioden fra den 12. oktober 1973 til den 14. august 1976 som en periode, der kunne medregnes mod den pågældendes indbetaling af bidrag;

16 endelig blev sagsøger for så vidt angår lønnen opfordret til at forelægge Kommissionen en opgørelse over den løn, han havde modtaget i samme periode for sit arbejde ved De forenede Nationer, for at Kommissionen kunne vurdere det økonomiske tab, som sagsøgeren eventuelt havde lidt som følge af sin forsinkede genindtræden;

17 heraf følger, at sagsøger ikke har haft nogen retlig interesse i at kræve annullation af beslutningen af 29. juli 1976, hvorefter der ikke kan gives ham medhold i hans påstande desangående;

18 forholdet er det samme for så vidt angår begæringen om annulation af de udnævnelser, som er foretaget siden den 12. oktober 1973, til stillingerne i lønklasse A 4 eller stillingsgruppe A 5/4.

19 For så vidt angår påstandene om erstatning skal det først prøves, om sagsøgers adfærd har bidraget til de tab, som han angiveligt har lidt;

20 det er i så henseende allerede ovenfor blevet anført, at sagsøger i perioden fra den 12. oktober 1973 til den 21. november 1974, datoen for Domstolens dom i sag 1/74, ved at opretholde sin begæring om udtræden af tjenesten under de særligt gunstige vilkår efter forordning nr. 2530/72, har givet anledning til tvivl om, hvorvidt hans begæring om genindtræden var alvorligt ment;

21 desuden har sagsøger som svar på Kommissionens tilbud af 1. marts 1976 og beslutning af 29. juli 1976 anfægtet lovligheden af disse retsakter og nægtet at genoptage sit arbejde ved Kommissionen, skønt det havde været lovligt og fuldt ud tilstrækkeligt til at have kunnet sikre sine rettigheder at acceptere den ham tilbudte stilling under forbehold af at indlede de i vedtægten nævnte procedurer med henblik på at få fastslået lovligheden af vilkårene for hans genindtræden;

22 sagsøger har ganske vist på et senere tidspunkt, nemlig i sin replik indgivet den 19. januar 1977 i de forenede sager 126/75 og 34/76, som retsbevarende foranstaltning foreslået, at Kommissionen godtog, at han genogtog sit arbejde, uden at dette skulle betyde, at han godtog de vilkår, som Kommissionen havde stillet i sit tilbud;

23 imidlertid kan en sådan erklæring, som er afgivet under sagens skriftveksling, ikke træde i stedet for en accept af den tilbudte stilling i henhold til vedtægtens artikel 40, stk. 4, litra d);

24 ud fra det samlede hændelseforløb fremgår det, at sagsøgers adfærd i den grad har bidraget til at skabe og forlænge de vanskeligheder, som hans genindtræden havde mødt, at Kommissionen ikke kan gøres ansvarlig for den ideelle skade, som sagsøgeren påstår at have lidt.

25 Det står dog ikke desto mindre fast, at Kommissionen i perioden fra det tidspunkt, hvor en genindtræden var blevet mulig efter vedtægtens artikel 40 som følge af sagsøgers begæring om genindtræden af 6. januar 1975, indtil den 1. marts 1976, tidspunktet for Kommissionens første tilbud, ikke overholdt den forpligtelse, som vedtægtens artikel 40, stk. 4, litra d) pålægger den;

26 det skal derfor for så vidt angår den nævnte periode prøves, om sagsøger som påstået har lidt et økonomisk tab i sin karriere.

27 Det er ikke muligt konkret at bestemme, hvilke avancementsmuligheder sagsøger i den nævnte periode ville have haft i sin karriere;

28 generelt er avancementsmulighederne i løbet af en sådan periode så uvisse og hypotetiske, at de ikke i sig selv er tilstrækkeligt til at fastslå, at sagsøger har lidt økonomisk tab i så henseende;

29 der kan derfor ikke gives sagsøgeren medhold i hans påstande om erstatning.

30 Endelig har sagsøgeren begæret udtrædelsespenge som nævnt i artikel 12 i vedtægtens bilag VIII, de ydelser, der er fastsat i vedtægtens bilag IV for de tilfælde, hvor en tjenestemand sættes på ventepenge eller fritages fra stillingen af tjenstlige grunde;

31 disse begæringer kan ikke efterkommes, da sagsøgers tjeneste ikke er ophørt i medfør af en af de påberåbte bestemmelser;

32 der kan følgelig ikke gives sagsøger medhold i nogen af hans påstande;

33 der er derfor ikke anledning til at prøve de af Kommissionen rejste formalitetsindsigelser.

Vedrørende sagsomkostningerne

34 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2 dømmes den part, der taber sagen, til at afholde omkostningerne;

35 sagsøgeren har tabt sagen;

36 i henhold til artikel 70 i procesreglementet bærer institutionerne imidlertid selv de af dem afholdte udgifter i sager anlagt af Fællesskabernes ansatte.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (anden afdeling)

1. Sagsøgte i de forenede sager frifindes.

2. Hver af parterne bærer de af dem afholdte omkostninger.

Sørensen Pescatore Mackenzie Stuart

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 27. oktober 1977.

A. Van Houtte
Justitssekretær

M. Sørensen
Formand for anden afdeling